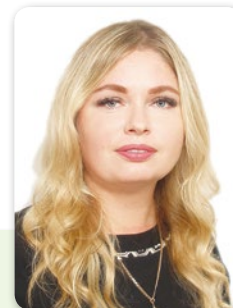

ЩОБ СЛУХ ФОНЕМАТИЧНИЙ СФОРМУВАТИ, ВЧИМОСЯ ЗВУКИ ЧУТИ Й ВИМОВЛЯТИ

Логопедичне заняття

Катерина МАКСИМЕНКО, вчитель-логопед,
НВК № 16, м. Мелітополь, Запорізька обл.

Формування правильної звуковимови досить часто потребує тривалої і наполегливої праці як з боку педагога, так і від самої дитини. Як зробити цей процес ненав'язливим і ненабрідливим, аби багаторазове промовляння однотипних слів і складів не відбило бажання відшліфувати вимову? Автор пропонує у процесі такої роботи використовувати методики розвитку критичного мислення — заняття одразу стає цікавішим і результативнішим.

Тема. Звук [ж] і буква Ж.

Мета. Автоматизувати вимову слів зі звуком [ж], закріпити знання про звук [ж] і букву Ж. Розвивати навички звукового аналізу і синтезу слів та дрібну моторику пальців рук. Збагачувати й активізувати лексичний запас школярів, розвивати пам'ять, увагу і спостережливість. Удосконалювати мовленнєві навички, вміння будувати зв'язне висловлювання українською мовою, формувати комунікативну компетентність молодших школярів.

Матеріали та обладнання: мультимедійний комплект, комп'ютери, комп'ютерний програмний засіб "Адаптація Лого" Республіканського навчально-наукового центру "ДІНІТ", комп'ютерна логопедична гра "Їжачок збирає груші"; зображення літер Ж та ж; предметні малюнки, артикуляційний профіль, графічні схеми, звукові моделі, таблиці; індивідуальні дзеркала, літери, викладені з гороху на папері; абетки, аркуші з друкованими літерами, олівці.

Хід заняття

I. Організаційний момент (2–3 хв)

1. Перевірка стану робочих місць

На партах мають бути комп'ютери, індивідуальні дзеркала, абетки, аркуші з друкованими літерами, аркуші із зображенням рядка букв, олівці, картки з викладеними горохом буквами Ж і ж та малюнки для складання чистомовок.

2. Створення емоційно комфортного середовища

— Знаю: ви працювати охочі.
Бачу: сяють допитливі очі.
Одне одному всміхнімось
І до роботи всі берімося!

3. Розминка. Дидактична гра "Що тут зайве?"

Педагог демонструє кілька малюнків.

— Подивіться на малюнки і скажіть, яке позначення артикуляційної вправи зайве і чому? (Зайвий малюнок голки, бо при вимові звука [г] язик вузький). Виконаймо артикуляційні вправи "Млинці", "Чашечка", "Лопатка". (Діти дивляться на екран монітора і виконують артикуляційні вправи перед дзеркалами, які стоять на партах).

— Для вимови яких звуків нам потрібен широкий язик? ([ш], [ж]).

II. Повідомлення теми і мети уроку (1–2 хв)

— Сьогодні ми будемо закріплювати вимову звука [ж] і пригадаємо, як він позначається на письмі.

III. Робота над темою уроку (14–15 хв)

1. Дидактична гра “Цікаві звуки”

На дошці таблиця з малюнками предметів, у назвах яких є [ж].

Діти пригадують, як правильно вимовляти звук [ж], один з учнів показує на таблиці потрібні малюнки.

Артикуляція звука [ж]

- губи трохи витягнути вперед кружечком;
- широкий кінчик язика підняти до твердого піднебіння, утворюючи між кінчиком язика і піднебінням щілину;
- видихнути тепле повітря (сонечко);
- при вимові голосові зв'язки мають вібрувати;
- звук має бути схожим на дзиччання жука.

2. Зіставлення звука з буквою. Вправа на розвиток уваги “Знайди літеру”

— Пригадайте, якою буквою позначається звук [ж] на письмі.

У дітей на партах аркуші із зображенням різних букв.

к Ж ц х ж б Д т ц ж Т г ц д Ж в л ж м д т

— Тепер відшукайте букви Ж, ж — велику та маленьку — серед інших і замалюйте їх відповідними кольорами (Ж — синім, ж — зеленим).

— Полічіть, скільки великих літер Ж, скільки маленьких літер ж.

3. Вправа на розвиток дрібної моторики

— На минулому занятті ми викладали на картках горохом писані літери Ж, ж. Заплющте очі й проведіть по буквах пальцем. Візьміть ручки і “напишіть” їх у повітрі.

4. Фізкультхвилинка

Постукавши удвері, під музику входить їжачок (підготовлена дитина). Він вітається і пропонує відпочити, повторюючи за ним слова та рухи.

Йшов по лісу їжачок. (Ходьба на місці).
В нього шубка з голочок.
Ніс багато грушечок, (Нахили тулуба в сторони).
Аж болів йому бочок.
Раз, два, три, чотири, п'ять! (Стрибки).
Зупинився спочивать.
Піклувався їжачок (Вправи для кистей рук).
Про маленьких діточок,
Чарівних, непосидючих,
Дуже милих і колючих.

**Старанно вимов геть усі слова
І вслухайся, яке з них “ж” хова.**

(Це та наступне фото надіслані автором)

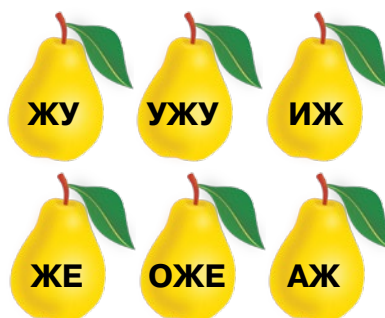
Десять, дев'ять, вісім, сім! (Стрибки).
Грушечки ці ніс він їм. (Руки вгору. Потягнулись).
А щоб їх поїсти,
Треба тихо сісти. (Струсили кисті рук).

5. Логопедична комп'ютерна гра “Їжачок збирає груші”

Гру проводять за комп'ютерами. На моніторі малюнок, де на фоні дерев стоїть Їжачок, а перед ним — три кошички, позначені “-Ж”, “-Ж-”, “Ж-”. Звертається до дітей.

— Діти, я так до вас поспішав, що розсипав усі груші. Допоможіть мені, будь ласка, зібрати груші у кошики. Подивіться на кошички і покладіть у них потрібні склади. (Діти читають склади зі звуком [ж] на моніторі й заповнюють кошики).

Щоб нам потрібну букву відшукати,
Картинкам треба трохи зачекати

— Дуже добре, дякую вам!

6. Автоматизація вимови звуку [ж] у словах. Технологія “Вузлики”

У дітей таблиці з рядками букв.

— Розгляньте рядки букв зліва направо, у кожному рядку знайдіть слово з буквою Ж, назвіть його. Працюйте швидко і точно.

Орієнтовний зміст таблиці

Л	Ш	Ж	У	К	Л	А	Д	А
Ж	О	Л	У	Д	Ь	И	С	Т
Ю	Н	П	Ч	А	Ї	Ж	А	К
В	Е	Д	М	Е	Ж	А	Т	Ь
М	А	Ж	А	Б	А	К	Н	Е
Т	К	А	Ж	А	Н	Д	А	Д
Ф	Е	В	І	Р	Ш	В	У	Ж

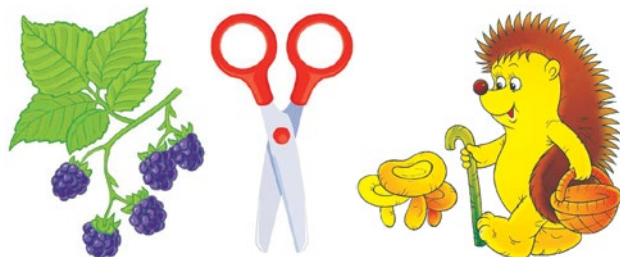
7. Автоматизація вимови звуку [ж] у чистомовках

Перед учнями малюнки ожини та ножиць. Їжачок просить скласти чистомовки за малюнками.

Жак — жак — ... (у лісі їжак).

Жина — жина — ... (колюча ожина).

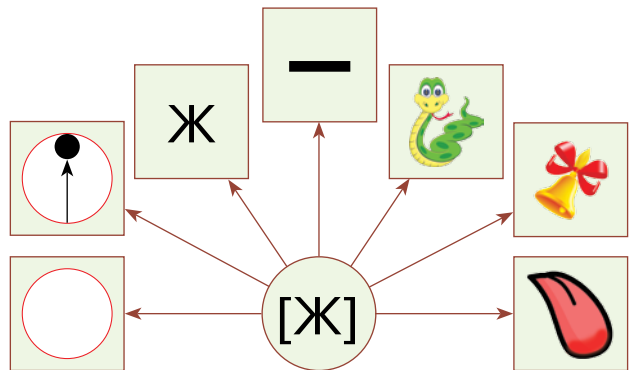
Ожиці — ожиці — ... (ріжуть ножиці).

8. Вправа “Асоціативний кущ”

Їжачок просить дітей пригадати все, що вони знають про звук [ж].

Педагог ставить навідні запитання, а Їжачок допомагає скласти кущ із відповідей-малюнків.

Орієнтовний зміст запитань

— У якому положенні губи при вимові звуку [ж]? (Губи заокруглені, тому слід вибрати малюнок із зображенням круга).

— Куди піднімається кінчик язика? (Кінчик язика піднятий за альвеоли, тому слід вибрати малюнок із кружком угорі круга та стрілкою, спрямованою вгору).

— Якою буквою позначається звук [ж]?

— Як цей звук позначається при звуковому аналізі? (Одною горизонтальною рисою, бо він твердий).

— Який цей звук? (Він шиплячий, тому вибираємо малюнок змії; він дзвінкий, отже малюнок дзвіночка; він передньоязичний, тому виберемо зображення язичка із замальованим низом — передом язичка).

9. Складання сенкана

Їжачок пропонує скласти сенкан про букву Ж.

Орієнтовний зразок сенкана

Буква Ж.
Велика, маленька.
Читаю, пишу, називаю.
Позначає один звук.
Знак.

— Дякую вам, діти! Багато я дізнався про звук [ж] і букву Ж! А тепер мені пора. До нових зустрічей!

III. Підсумок заняття (1–2 хв)

Педагог:

— На дошці запис. Закресливши в ньому букву Ж, прочитаємо слово.

Ж М ЖО ЖЛ ЖО ЖД ЖЦ ЖІ!

— Ви добре попрацювали, впоралися із завданнями, допомогли їжачкові зробити домашнє завдання. А їжачок тепер не тільки сам зможе розрізнити звук [ж] і букву Ж, а ще й усіх лісових звірів навчить. А ви зможете навчити вдома батьків? ●

ОСВІТЯНИ ЛЬВІВЩИНИ — ПЕДАГОГАМ УКРАЇНИ

Зустрічайте у 2019 році спецвипуск журналу, в якому буде представлено **кращий досвід учителів Львівської області**.

У лютневому випуску

- Компетентнісні завдання з математики
- Ситуація успіху як спосіб розкриття здібностей, талантів і можливостей кожної дитини
- Досвід упровадження принципів педагогіки партнерства
- Методичні рекомендації до викладання теми тижня у 2-му класі "Ідеї. Винаходи. Відкриття"
- Гендерно чутливе читання дитячих книжок
- Інклюзивна освіта: робота з дітьми, які мають легку й помірну розумову відсталість, розлади аутичного спектра і синдром Дауна
- Управлінська компетентність працівника закладу освіти
- Реалізація особистісно орієнтованої освітньої програми "Лицем до дитини" у практиці школи
- Педагогічні умови формування громадянськості молодших школярів
- Урок математики з теми "Додавання та віднімання трицифрових чисел. Розв'язування задач на знаходження трьох чисел за трьома сумами"
- Урок німецької мови "Körperteile. Частина тіла"
- Сценарій екологічного заходу "Клекіт, клекіт, клекіт! То летять лелеки!"

ЗАОЩАДЬТЕ до 10%

- 1 Заходьте на сайт upsh.com.ua
- 2 Оформлюйте онлайн-передплату на журнали "УПШ" та "Джміль"
- 3 Щомісяця гарантовано отримуйте надійну методичну підтримку!